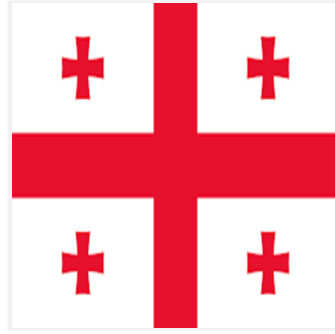

**TÜRKİYE-GÜRCİSTAN
SERBEST TİCARET ANLAŞMASI VE ETKİLERİ
(STA'nın Yürürlüğe Giriş Tarihi: 1 Kasım 2008)**

1. GÜRCİSTAN GENEL EKONOMİK VE TİCARİ BİLGİLERİ

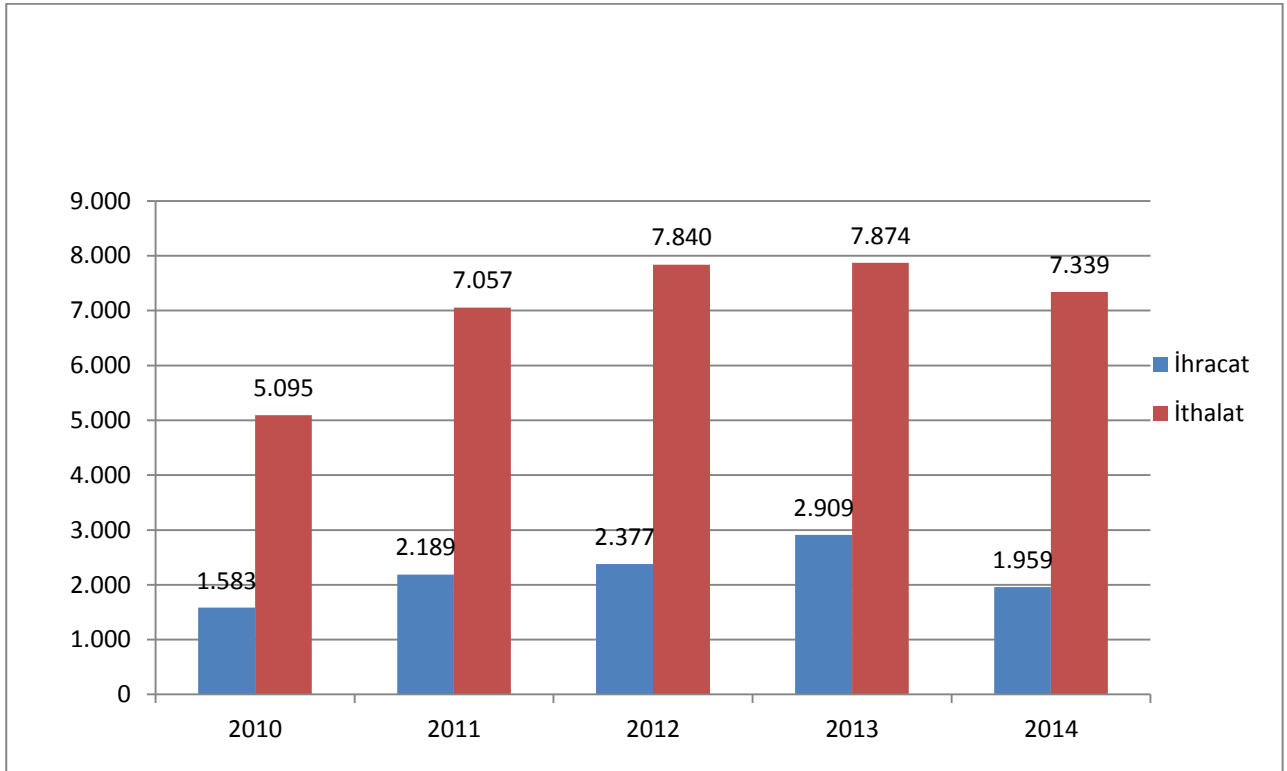
1.1. Gürcistan Hakkında Genel Ekonomik Bilgiler

Nüfus, Kişi, Milyon (2013)	4,4
GSYH Cari Fiyatlarla, Milyon\$ (2013)	16,127
Kişi Baş. Düşen Milli Gelir, \$ (2013)	3,596
Tarım Ort. Güm. Ver. %	13,2
Sanayi Ort. Güm. Ver. %	6,5
İhracat, 2014, 1000\$	1.958.889
İthalat, 2014, 1000\$	7.339.474
Hizmet İhracatı, Milyon\$ (2013)	2.871
Hizmet İthalatı, 2013 Milyon\$ (2013)	1.479
İhracatımız, 2014, 1000\$	1.444.253
İthalatımız, 2014, 1000\$	232.595
Diğer Ülkelerle STA'ları	Bağımsız Devletler Topluluğu, Avrupa Birliği, Ermenistan, Azerbaycan, Kazakistan, Rusya Federasyonu, Türkmenistan, Ukrayna

1.2. Yıllar İtibariyle Gürcistan'ın Dış Ticaretinin Gelişimi

	2010 (1000 \$)	2011 (1000 \$)	2012 (1000 \$)	2013 (1000 \$)	2014 (1000 \$)
İhracat	1.583.337	2.189.122	2.377.454	2.909.255	1.958.889
İthalat	5.095.249	7.057.109	7.839.645	7.873.968	7.339.474
Hacim	6.678.586	9.246.231	10.217.099	10.783.223	9.298.363
Denge	-3.511.912	-4.867.987	-5.462.191	-4.964.713	-5.380.585

GÜRCİSTAN'IN DIŞ TİCARETİ

1.2.1 Yıllar İtibariyle Gürcistan'ın Dış Ticaretinde Başlıca Ürünler

İhracat

Ürün Kodu	Ürün	2010 (1000\$)	2011 (1000\$)	2012 (1000\$)	2013 (1000\$)	2014 (1000\$)	Pay 2014
Toplam	TÜM ÜRÜNLER	1.583.337	2.189.122	2.377.454	2.909.255	1.958.889	100%
7202	Ferro alyajlar	263.938	254.911	260.478	229.899	285.667	15%
0802	Diğer kabuklu meyveler	64.036	130.084	83.659	166.713	182.511	9%
2204	Taze üzüm şarabı ve üzüm sırası	39.269	54.103	64.871	127.851	177.350	9%
3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	72.113	144.091	137.221	130.575	137.622	7%
2201	Sular	30.155	47.607	59.341	106.884	137.123	7%
3004	Bazı ilaçlar	30.281	42.160	51.932	52.087	83.308	4%
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	70.676	85.135	53.535	161.633	70.474	4%
2208	Etil alkol ve damıtılarak elde edilmiş likör	54.573	67.852	80.027	99.866	65.420	3%
7214	Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar	35.512	61.013	50.819	62.517	63.775	3%
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	3.333	1.043	11.178	59.294	44.749	2%

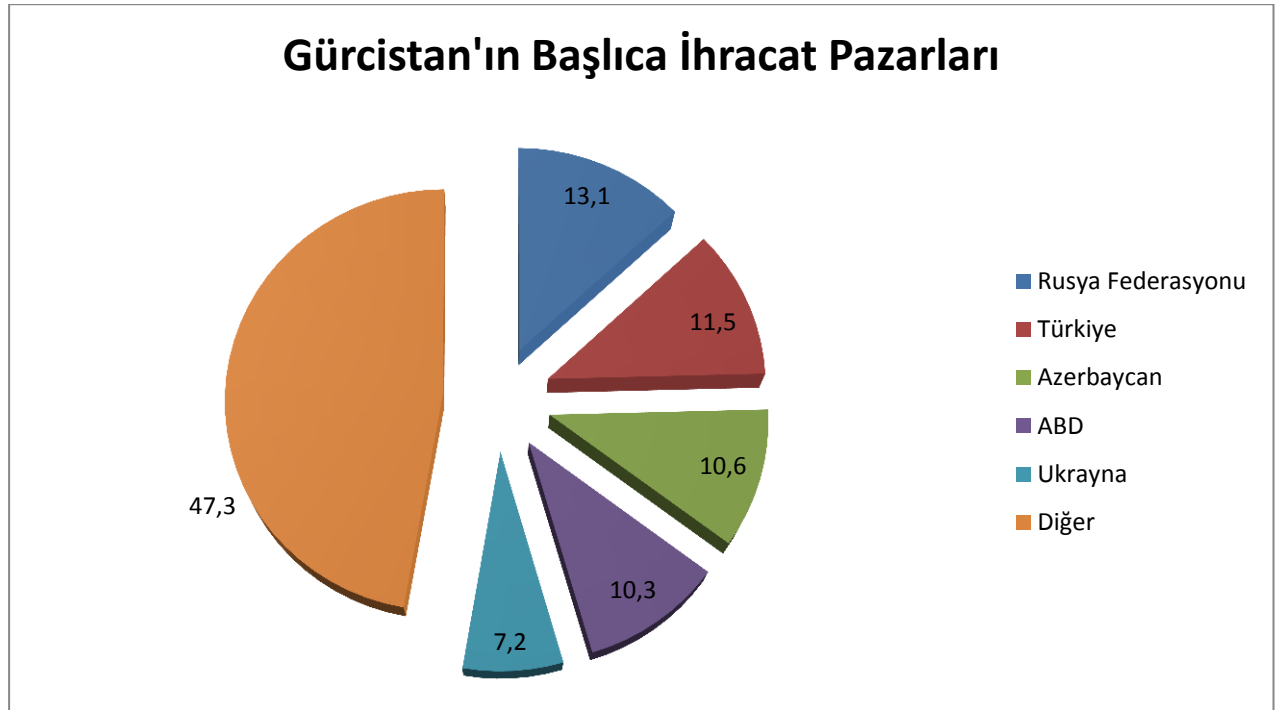
İthalat

Ürün Kodu	Ürün	2010 (1000\$)	2011 (1000\$)	2012 (1000\$)	2013 (1000\$)	2014 (1000\$)	Pay 2014
Toplam	TÜM ÜRÜNLER	5.095.249	7.057.109	7.839.645	7.873.968	7.339.474	100%
2710	Petrol yağları	694.568	506.139	951.042	954.408	912.566	12%
2711	Petrol gazları	133.645	236.633	252.668	300.908	348.194	5%
3004	Bazı ilaçlar	188.385	201.377	232.480	280.718	277.841	4%
8517	Ses ve görüntü cihazları	110.445	133.661	118.833	152.102	193.857	3%
1001	Buğday ve mahlut	171.715	0	239.953	184.337	149.647	2%
2402	Purolar, sigarillolar ve sigaralar	78.992	86.743	90.565	95.690	115.115	2%
8471	Bilgi işlem makinaları, manyetik veya optik okuyucular	49.662	75.923	104.546	90.138	102.782	1%
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı	50.088	102.060	92.565	65.353	90.327	1%
8528	Monitörler ve projektörler	44.522	49.505	58.399	65.858	78.366	1%
8418	Buzdolapları ve dondurucular	37.978	59.994	61.029	67.855	76.090	1%

1.2.2. Yıllar İtibariyle Gürcistan'ın Başlıca Ticaret Ortakları

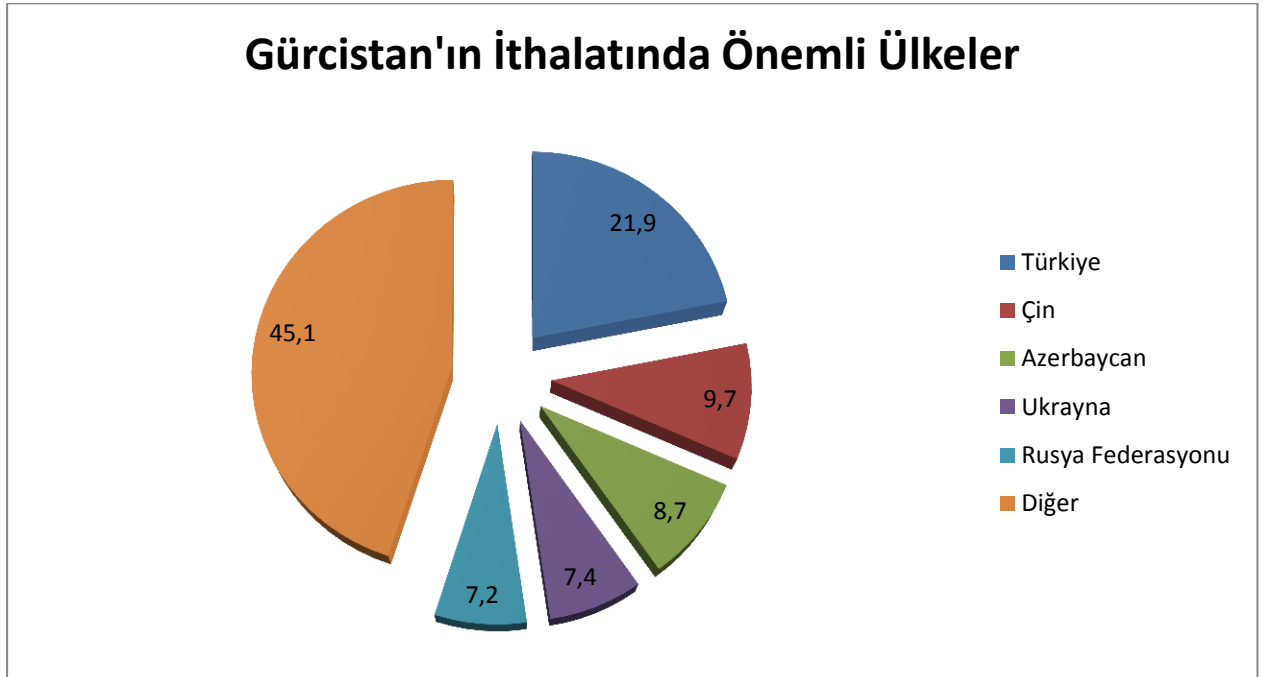
İhracat

No	Ülkeler	2010 (1000\$)	2011 (1000\$)	2012 (1000\$)	2013 (1000\$)	2014 (1000\$)	Pay 2014
#	Toplam	1.583.337	2.189.122	2.377.454	2.909.255	1.958.889	%100
1	Rusya Federasyonu	33.948	36.610	45.816	190.243	255.990	%13.1
2	Türkiye	216.025	227.584	142.777	182.863	232.595	%11.5
3	Azerbaycan	243.989	425.906	626.855	710.215	208.197	%10.6
4	Amerika Birleşik Devletleri	180.499	143.466	226.172	136.484	201.253	%10.3
5	Ukrayna	103.334	141.247	167.016	192.767	140.434	%7.2
6	Ermenistan	160.231	223.037	260.982	315.697	107.740	%5.5
7	Bulgaristan	62.106	93.689	69.655	150.754	91.418	%4.7
8	İtalya	23.376	75.501	53.330	81.489	85.066	%4.3
9	Kazakistan	47.948	156.867	62.278	103.603	76.860	%3.9
10	Almanya	29.290	49.057	38.572	73.037	58.226	%3

İthalat

No	Ülkeler	2010 (1000\$)	2011 (1000\$)	2012 (1000\$)	2013 (1000\$)	2014 (1000\$)	Pay 2014
#	Toplam	5.095.249	7.057.109	7.839.645	7.873.968	7.339.474	%100
1	Türkiye	883.578	1.272.427	1.392.937	1.346.037	1.444.107	%21.5
2	Çin	333.698	524.756	565.951	563.665	714.930	%9.7
3	Azerbaycan	464.220	610.794	633.542	638.107	637.142	%8.7
4	Ukrayna	557.614	705.581	597.100	602.361	541.536	%7.4
5	Rusya	279.673	389.712	473.797	589.419	527.598	%7.2
6	Almanya	329.180	480.204	541.709	448.853	323.416	%4.4
7	Romanya	136.608	188.308	258.977	323.271	307.152	%4.2
8	Bulgaristan	131.690	255.553	271.475	200.020	201.771	%2.7
9	İtalya	133.445	184.868	270.986	220.656	197.477	%2.7
10	Birleşik Arap Emirlikleri	158.711	226.379	161.749	184.515	191.704	%2.6

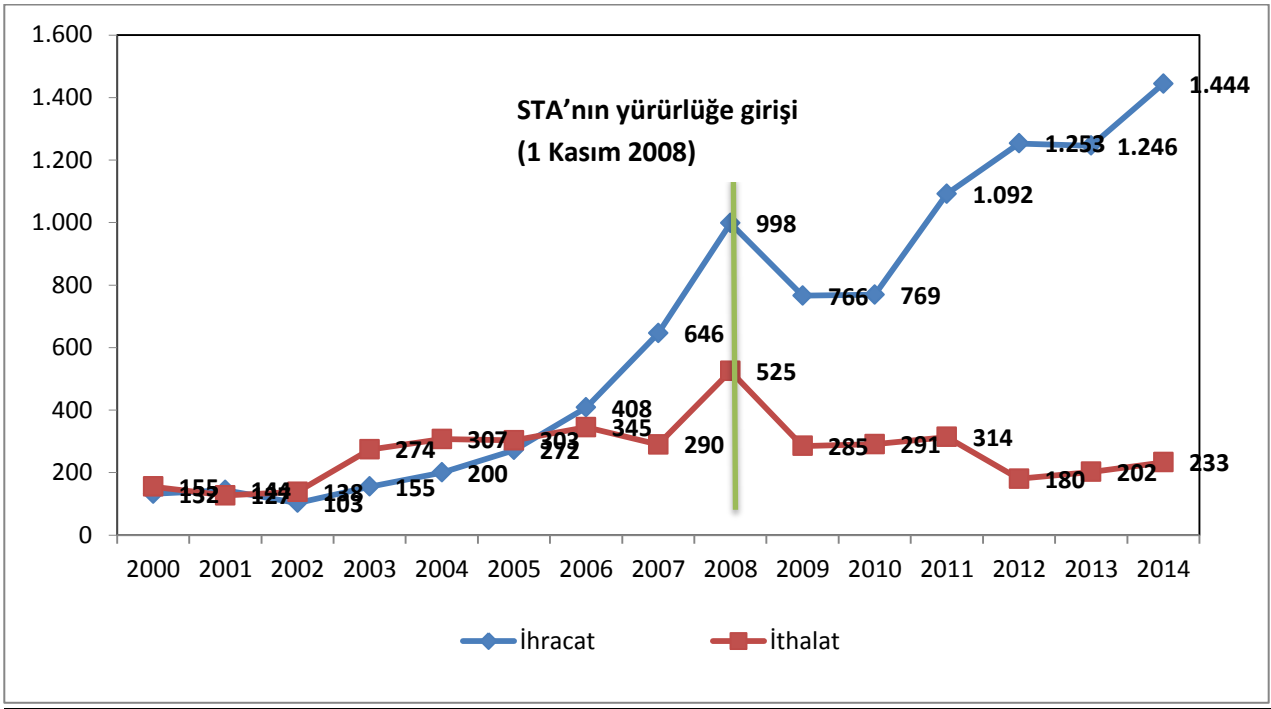

Türkiye %21,9 pay ile Gürcistan'ın ithalatında ilk sıradadır.

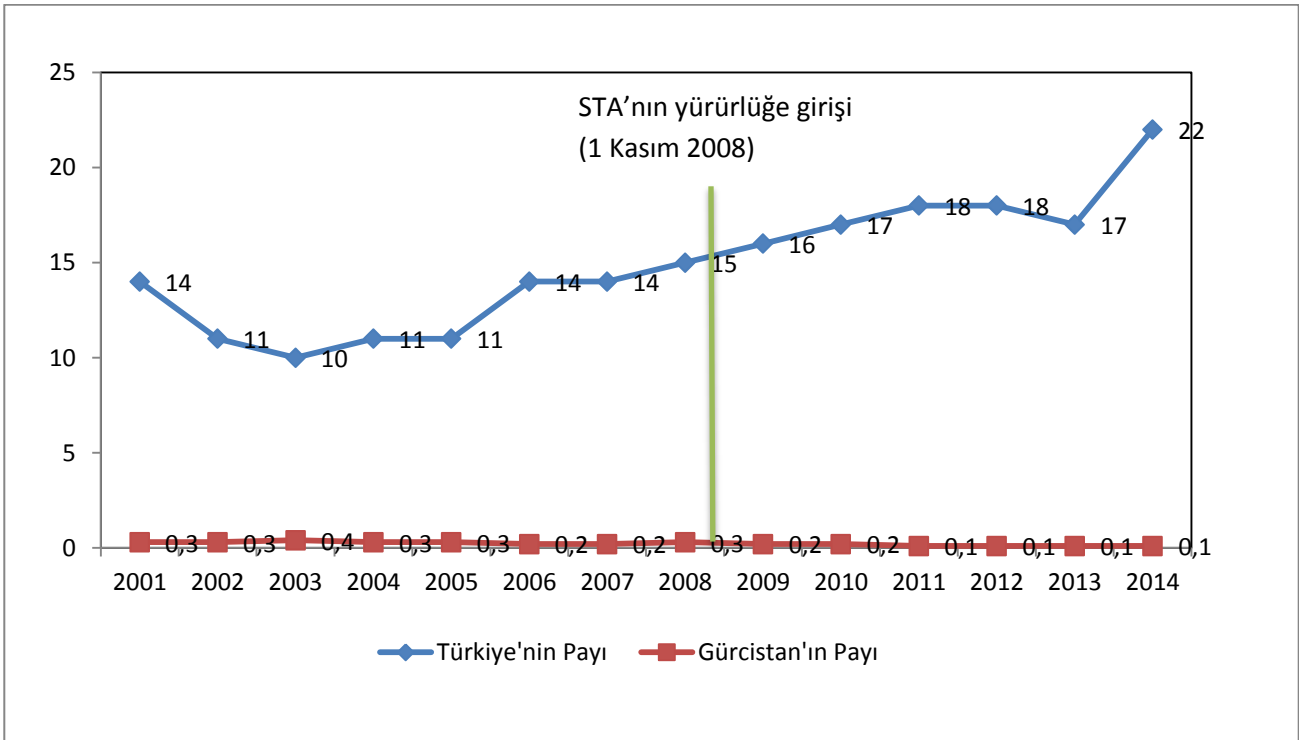
2. TÜRKİYE-GÜRCİSTAN EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİ

2.1. Türkiye-Gürcistan İkili Ticaretin Gelişimi

Yıl	İhracat (\$)	İhracat Değişim (%)	Genel İhracata Oranı (%)	İthalat (\$)	İthalat Değişim (%)	Genel İthalata Oranı (%)	Hacim (\$)	Denge (\$)
2000	131.770.519	15	0,5	155.315.361	66	0,3	287.085.880	-23.544.842
2001	144.049.362	9	0,5	127.231.396	-18	0,3	271.280.758	16.817.966
2002	103.220.771	-28	0,3	137.872.534	8	0,3	241.093.305	-34.651.763
2003	155.069.890	50	0,3	273.916.537	99	0,4	428.986.427	-118.846.647
2004	199.699.417	29	0,3	306.668.814	12	0,3	506.368.231	-106.969.397
2005	271.828.491	36	0,4	302.901.729	-1	0,3	574.730.220	-31.073.238
2006	407.961.988	50	0,5	344.813.499	14	0,2	752.775.487	63.148.489
2007	646.082.289	58	0,6	289.568.059	-16	0,2	935.650.348	356.514.230
2008	997.844.225	54	0,8	525.040.558	81	0,3	1.522.884.783	472.803.667
2009	766.362.207	-23	0,8	285.485.781	-46	0,2	1.051.847.988	480.876.426
2010	769.270.906	0	0,7	290.725.481	2	0,2	1.059.996.387	478.545.425
2011	1.092.320.553	42	0,8	314.352.211	8	0,1	1.406.672.764	777.968.342
2012	1.253.319.943	15	0,8	180.350.947	-43	0,1	1.433.670.890	1.072.968.996
2013	1.245.916.882	-1	0,8	201.738.314	12	0,1	1.447.655.196	1.044.178.568
2014	1.444.107.023	16	0,9	232.595.838	15	0,1	1.676.848.861	1.211.657.185

Türkiye'nin Gürcistan İthalat Pazarı İçindeki Payı (%) ve Gürcistan'ın Türkiye İthalat Pazarı İçindeki Payı (%)

2.1.1. Yıllar İtibariyle Gürcistan'a İhracatımızda Başlıca Ürünler

No	Kod	Ürün	2010 (\$)	2011 (\$)	2012 (\$)	2013 (\$)	2014 (\$)	Pay (2014)	GR'nin İthalatında TR'nin Payı (2014)
#		TÜM ÜRÜNLER	769.270.906	1.092.320.553	1.253.319.943	1.245.916.882	1.444.253.023	100%	21,9%
1	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı	15.167.110	34.466.049	32.844.913	27.639.664	34.971.344	2%	48%
2	7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular	15.929.294	17.948.803	41.958.332	33.205.870	33.870.317	2%	78%
3	3917	Plastikten hortumlar, borular	26.341.486	37.728.520	44.195.783	32.034.613	32.620.127	2%	72%
4	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri			21.424.988	29.555.749	31.195.762	2%	77%
5	8544	İzole edilmiş teller, kablolar	13.749.885	24.972.291	29.938.747	21.138.412	30.527.894	2%	64%
6	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	9.164.224	17.069.485	21.289.956	18.710.953	27.442.689	2%	34%
7	3402	Yıkama, temizleme müstahzarları	14.137.784	16.450.590	19.310.317	25.327.514	26.267.858	2%	65%
8	4410	Ağaçtan yonga levha	18.406.545	20.949.644	23.205.265	20.090.355	25.716.738	2%	80%
9	8418	Buzdolapları, dondurucular	16.232.523	26.234.297	26.672.898	23.848.820	25.165.162	2%	33%
10	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme	10.733.184	13.648.971	19.517.244	19.759.835	23.998.361	2%	62%
11	6109	Tişörtler, fânîlalar, atletler, kaşkorseler	3.013.667	4.232.803	9.057.368	14.915.541	23.002.954	2%	59%
12	3916	Plastikten ince ve kalın çubuklar ve profiller	23.601.291	22.177.027	22.914.559	21.704.198	22.280.570	2%	88%
13	7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri	16.980.347	19.168.109	32.089.947	22.172.711	21.050.518	1%	41%
14	3925	Plastikten inşaat malzemesi	6.730.791	13.666.090	10.503.748	14.351.659	20.788.740	1%	57%
15	8703	Binek otomobilleri	1.193.465	1.643.390	1.023.834	16.896.315	20.389.147	1%	18%
16	8516	Elektrikli su ısıtıcıları, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler	9.360.489	14.024.273	13.472.896	16.423.395	19.111.335	1%	48%
17	4411	Ağaçtan lif levhalar	9.689.051	14.125.606	18.190.821	18.174.931	19.074.417	1%	42%
18	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler	1.182.450	2.816.115	6.057.332	2.646.426	18.282.867	1%	55%
19	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	10.049.113	13.672.528	18.056.799	14.985.376	17.941.779	1%	55%
20	2523	Çimento	15.146.856	13.648.244	23.373.443	18.711.862	16.991.493	1%	72%

2.1.2. Yıllar İtibarıyla Gürcistan'dan İthalatımızda Başlıca Ürünler

No	Kod	Ürün	2010 (\$)	2011 (\$)	2012 (\$)	2013 (\$)	2014 (\$)	Pay (2014)	TR'nin İthalatında GR'nin Payı
#		TÜM ÜRÜNLER	290.725.481	314.352.211	180.350.947	201.738.314	232.595.838	100%	0,1%
1	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	23.326.260	17.180.792	8.137.989	35.414.920	49.865.434	21%	5%
2	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller				33.412.626	34.371.843	15%	1%
3	6109	Tiştirler, fanılalar, atletler, kaşkorseler	5.379.011	5.420.086	7.013.068	18.464.354	31.031.039	13%	17%
4	2716	Elektrik enerjisi	2.085.436	15.683.605	7.223.741		17.000.477	7%	4%
5	2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. unu, pelleti, kıkırdakları	4.315.409	5.433.871	1.200.306	13.234.391	15.551.826	7%	12%
6	7202	Ferro alyajlar	30.952.181	49.890.447	24.635.779	5.814.996	12.179.707	5%	2%
7	6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort	2.207.521	1.799.532	3.259.818	5.839.599	9.269.237	4%	27%
8	1504	Balıkların veya deniz memelilerinin yağları	1.664.941	1.299.188	1.269.387	6.967.920	8.899.125	4%	13%
9	2701	Taşkömürü	24.203.342	25.858.951	19.886.385	12.084.691	7.929.717	3%	0,3%
10	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları	132.891.544	142.337.464	52.489.657	14.028.379	5.740.215	2%	0,1%
11	6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler	4.393.766	6.322.241	6.316.899	5.501.984	5.104.756	2%	4%
12	7801	İşlenmemiş kurşun	466.376	685.619	2.587.606	3.144.935	4.426.765	2%	2%
13	2837	Siyanürler			326.263	3.006.585	4.027.084	2%	10%
14	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.	6.313.377	3.782.288	4.530.578	3.887.986	3.370.654	1%	1%
15	7601	İşlenmemiş alüminyum	5.865.479	7.772.877	4.769.028	1.752.771	2.630.879	1%	0,1%
16	6105	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	8.345	218.356	3.130.173	143.897	2.112.379	1%	5%
17	0910	Baharatlar	800.289	92.215	1.217.442	1.470.491	1.589.387	1%	14%
18	4403	Yuvarlak ağaçlar	631.266	601.235	881.431	1.026.273	1.312.216	1%	1%
19	7214	Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar		39.457	279.729	11.613.607	1.289.347	1%	2%
20	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort	1.244.046	1.468.543	1.591.666	1.297.179	1.117.104	0%	1%

2.2. Türkiye-Gürcistan STA Hakkında Genel Bilgiler

İmza ve Yürürlük Bilgileri	<p>İmza Tarihi: 21 Kasım 2007 İmza Yeri: Tiflis / Gürcistan İmzalayanlar: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Bakanı Kürşad Tüzmen/Gürcistan Ekonomi Bakanı Giorgi Arveladze Uygun Bulma Kanunu: Kanun No: 5792 / RG 29.07.2008 / 26951 Yürürlüğe Giriş Kararnamesi: Karar Sayı: 14127 / RG 28.09.2008 / 27007 Yürürlüğe Giriş Tarihi: 1 Kasım 2008</p>
Anlaşma Kapsamı	<p>Temel vergiler, ithalattaki gümrük vergileri, eş etkili vergiler ve mali nitelikli ithalat vergileri, miktar kısıtlamaları ve eş etkili önlemler, hayvan ve bitki sağlığı önlemleri, ticarete teknik engeller, menşe kuralları, genel hükümler (iç vergilendirme, diğer anlaşmalarla düzenlenen ticaret ilişkileri, yapısal uyum, damping, korunma önlemleri), fikri mülkiyet hakları, rekabet, devlet tekelleri</p>
Gümrük Vergisi Düzenlemeleri	<p>Sanayi ürünleri bakımından gümrük vergileri ile eş etkili vergiler 1 Kasım 2008 itibariyle karşılıklı olarak sıfırlanmıştır.</p> <p>Tarım ürünlerinde ise Gürcistan önemli sayıda üründe vergilerini sıfırlarken, Türkiye bazı ürünlerde tarife kontenjanları çerçevesinde pazara giriş kolaylıkları sağlamıştır.</p>

2.2.2 STA Taviz Yapısı

Taviz Tablosu: Türkiye

	İndirim Kategorisi	Tarife Satırı	Tarife Satırı (%)
Tarım	0	11.050	81
	E	1952	14
	Kota&Vergisiz	449	3
	Kota&İndirimli Vergi	230	2
Sanayi	0	10.371	100
TOPLAM		13.681	100

Taviz Tablosu: Gürcistan

	İndirim Kategorisi	Tarife Satırı	Tarife Satırı (%)
Tarım	0	3.130	94,6
	E	180	5,4
Sanayi	0	10.371	100
TOPLAM		13.681	100

Tarım Sektörü:

Gürcistan tarafı tarım sektörü kapsamına giren ürünlerin tarife satırı itibariyle %94,6'sını Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi itibariyle sıfırlamıştır. Ülkemiz menşeli ürünlerin %5,4'ü ise "E" kategorisi kapsamında liberalizasyon dışı bırakılmıştır.

Türkiye tarafı ise tarım sektörü kapsamındaki ürünlerin %81'ini liberalizasyona tabi tutarak Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sıfırlamıştır. Gürcistan ayrıca 449 tarife satırında kota kapsamında ve gümrük vergisiz; 230 tarife satırında ise kota kapsamında ve indirimli gümrük vergisi ile ihracat imkanı elde etmiştir. Öte yandan, tarım sektöründeki tarife satırlarının %14'ü (1952 tarife satırı) liberalizasyon dışı bırakılmıştır.

Ülkemizin Gürcistan'a ihracatı açısından potansiyel arz eden ürünlerin 2014 yılı itibariyle rakamları incelendiğinde, gümrük vergisinin STA ile sıfırlanmış olduğu "0207" tarife pozisyonundaki kanatlı etlerde ülkenin toplam ithalatının %27'si; "1517" tarife pozisyonundaki margarinde ülkenin toplam ithalatının %29'u Türkiye'den gerçekleştirilmiştir.

Sanayi Sektörleri:

Sanayi ürünlerinde taraflar Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren tüm satırlarda uyguladıkları gümrük vergilerini karşılıklı olarak sıfırlamıştır.

2014 yılı itibariyle, Gürcistan'a en çok ihracatımız sanayi ürünlerinde gerçekleştirilmiştir. (Plastik ve mamulleri %12, makine %9, demir çelikten eşya %9, elektrikli aletler %8, demir-çelik %5)

"3401" tarife pozisyonundaki sabunda ülkenin 2014 yılı toplam ithalatının %37'si; "3402" tarife pozisyonundaki yüzey aktif organik maddelerde %55'i, "3923" tarife pozisyonundaki plastik ambalaj malzemelerinde %48'i, "4818" tarife pozisyonundaki hijyenik kağıtlarda %70'i, "7210"

tarife pozisyonundaki demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamullerinde %48'i Türkiye'den gerçekleştirilmiştir.

2.2.3. STA Öncesi ve Sonrası Dönemin Karşılaştırması

2.2.3.1. STA'nın Türkiye'nin İhracatına ve İthalatına Etkisi

2008 yılı sonunda yürürlüğe giren STA, küresel kriz nedeni ile 2009 ve 2010 yıllarında etkisini gösterememiştir. 2011 yılından sonra ise ülkemizin ihracatı artış eğilimine girmiş ve 2014 yılında 1,5 milyar dolara ulaşmıştır.

Türkiye'nin Gürcistan'dan ithalatı ise 2008 yılında 525 milyon dolar düzeyindeyken, 2014 yılında 232 milyon dolar seviyesine düşmüştür. Genel olarak 250-300 milyon dolar seviyesinde seyreden ithalatı ile Gürcistan ülkemiz için önemli bir tedarikçi olmamakla birlikte, 1 milyar doları aşan ticaret fazlası ile çok önemli bir pazar konumundadır. STA'nın yürürlüğe girişi sonrasında da ticaret dengesi açısından ülkemiz lehine seyreden durumun artarak önemini koruduğu dikkati çekmektedir.

2.2.3.2. Sektörel değerlendirme

Tiflis Ticaret Müşavirliğimizden edinilen bilgiler doğrultusunda, gümrük vergisine tabi olmakla birlikte STA kapsamında vergiden muaf olarak ülkemizden ihraç edilen malların 2013 yılındaki toplam değeri 396 milyon dolar olup, söz konusu mallar toplam ihracatımızın %29,5'i kadardır.

Ülkemizin yüksek rekabet gücü olan mallar yaş meyveler ve sebzeler olup, bu mallarda 2013 yılı ihracatımız 32 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Şekerli ürünler ve çikolata, salça ve konserve, soslar ve hazırlanmış yiyecekler, içecekler, sebze ve meyve konserveleri, çimento, temizlik maddeleri, şampuan, kozmetikler, plastikten ürünler, ağaçtan mamul ürünler, taştan ve çimentodan ürünler, demir, çelik mamulleri, demir-çelikten mamul ürünler ve kablo gibi mallar ise ülkemizin rekabet gücünün yüksek olduğu ürünlerdir. Bu mallarda 2013 yılı ihracatımız 380 milyon dolardır.

2.2.3.3. Gürcistan'ın Ortalama Gümrük Vergisi

Gürcistan'ın liberal bir ekonomik yapıya sahip olması nedeniyle en büyük ticari ortağı olan Türkiye ile yaptığı STA dahi bu ülkenin ithalatı ve gümrük vergisi kaynaklı gelirleri üzerinde çok sınırlı bir etki yapmaktadır. Gürcistan'ın gümrük vergisi hasılatı 2013 yılında 79,1 milyon dolar düzeyinde olmuştur. Bu miktar, toplam ithalatın %1,1'ine tekabül etmektedir. Gümrük vergisine tabi mallar ithalatı toplam ithalatın sadece %1,7'sidir. Canlı hayvan ve et, süt ve süt ürünleri, bazı sebze ve meyveler, sınırlı sayıda bazı işlenmiş gıda ürünleri, salam, sosis gibi bazı et ürünleri, bazı içecekler, bazı plastik ürünleri, bazı ağaç mamulleri, taştan ve çimentodan ürünler, bazı demir-çelik ürünleri ve demir-çelikten ürünler ve kablolar %12 gümrük vergisine tabi olup, bunların dışındaki tüm ürünler gümrüksüz olarak ithal edilmekte, gümrüğe tabi ürünlerin çok büyük bir kısmı da ya STA ülkelerinden ya da tavizli ticaret yapılan ülkelere ithal edildiği için %12 gümrük vergisi nadiren uygulanmaktadır.

2.2.3.4. Gürcistan'daki Yabancı Sermaye Yatırımları ve Türkiye'nin Payı

Gürcistan'a Doğrudan Sermaye Yatırımları (2008-2013)

Milyon Dolar

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Toplam	1.564	658	814	1.117	912	914
Türkiye	165	98	92	76	81	74

Kaynak: Gürcistan İstatistik Kurumu

Büyük oranda liberal bir ekonomik yapıya sahip olmasına rağmen, 2008 yılından sonra Gürcistan'da Rusya ile yaşanan gerginlik nedeniyle yabancı yatırımlarda önemli bir düşüş yaşanmıştır. Ancak yine de Gürcistan her yıl GSMH'sının %72'si kadar doğrudan yabancı sermaye çekebilmektedir.

Gürcistan'daki en önemli yabancı yatırımcılar Hollanda, Lüksemburg, Çin, Azerbaycan, Türkiye ve ABD'dir.

Yabancı yatırımların %22'sini enerji, %19'unu finans, %15'ini ulaşım ve iletişim, %13'ünü ise imalat sektörlerindeki yatırımlar oluşturmaktadır.

Türk yatırımcılar Gürcistan'daki yabancı sermaye yatırımları içinde %8'lik oran ile önemli bir paya sahiptir. 2013 yılında Türk firmalar tarafından yapılan yatırımlarda düşüş yaşanmakla birlikte, Tiflis Ticaret Müşavirliğimiz yatırımların 2014 yılında yeniden arttığını gözlemlediklerini bildirmiştir.

Türklerin en fazla yatırım yaptığı sektörler enerji, havaalanı işletmeciliği, imalat ve ticarettir. Gürcistan'daki Türk yatırımlarının yaklaşık %30'u Anadolu Grubu'na aittir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

- Ülkemizle Gürcistan arasındaki STA, 6 yılı aşkın bir süredir yürürlüktedir.
- Anlaşmanın yürürlüğe girdiği 1 Kasım 2008 tarihinden itibaren ülkemiz menşeli sanayi ürünleri gümrük vergisinden muaf şekilde Gürcistan'a ihraç edilebilmektedir. Tarım ürünlerinde ise Gürcistan ülkemizin 2014 yılı ihracatında %1,43'lük orana denk düşen tarife satırı dışında tüm tarım ürünlerinde vergileri sıfırlamıştır.
- 2007 yılı (STA'nın yürürlüğe girişinden bir yıl öncesi) ticaret rakamları ile 2014 yılı ticaret rakamları kıyaslandığında, ülkemizin Gürcistan'a gerçekleştirdiği ihracatın 2007 yılından 2014 yılına %124 oranında artış gösterdiği, ithalatın ise %20 oranında azaldığı görülmektedir.
- 2014 yılı itibariyle, ülkemiz Gürcistan'ın en çok ihracat yaptığı ülkeler arasında Rusya Federasyonu'nu takiben %11,5'lik pay ile ikinci sırada yer almaktadır. İthalatında ise %21,9'luk pazar payı ile ilk sıradadır.
- Gürcistan ile STA, ülkemizin anılan ülkenin toplam ithalatı içindeki payının yükselmesine de olumlu şekilde yansımıştır. STA'nın yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye, Gürcistan'ın dünyadan ithalatında %15 seviyelerinde pay almakta iken, anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte payını yıllar içerisinde artırmıştır. Söz konusu pay 2014 yılı itibarıyla %22'ye ulaşmıştır.
- Ülkemiz ile Gürcistan arasındaki STA kapsamında ihracatçı firmalarımızdan aldığımız görüşler doğrultusunda STA'nın etkin işleyişinin sağlanması çalışmaları devam ettirilmektedir. Bu kapsamda, Gürcistan'a işlenmiş ürün ihraç eden firmalarımızın, “gümrük vergilerinde geri ödemenin veya muafiyetin yasaklanması” (no-drawback) hükmünün STA'dan çıkarılması talepleri üzerine Gürcü makamları nezdinde girişimlerde bulunulmuş olup, çalışmalar sürdürülmektedir.
- 1 Eylül 2014 tarihinde yürürlüğe girmiş olan AB-Gürcistan STA'sında AB, Gürcistan ve Türkiye arasında çapraz kümülasyona cevaz veren hükme paralel olarak Türkiye-Gürcistan STA'sında, AB, Gürcü ve Türk menşeli girdilerin çapraz kümülasyonuna imkan verecek şekilde değişiklik yapılması gündemin önemli maddelerinden biridir. Söz konusu değişiklik ile ülkemizle Gürcistan arasındaki ticaret potansiyelinin artması beklenmektedir.